

# Ստեղծագործական ռազմավարության և մարտավարության զարգացում

Ռազմավարությունն առանց մարտավարության հաղթանակի հասնելու ամենադանդաղ ուղին է: Մարտավարությունն առանց ռազմավարության աղմուկ է մինչ պարտությունը:

**Սուն Ցզյու**

Սուն Ցզյուի այս միտքը, որը գրվել է դեռևս 2000 տարի առաջ, ասում է, որ պլանավորումն առանց գործողության իզուր է, իսկ գործողությունն առանց պլանավորման ճակատագրական: Այսօր շատ բան կարող ենք սովորել Սուն Ցզյուի կողմից արված վերլուծության երեք ոլորտներից՝ հաջողության հիմքեր ստեղծելու նպատակով:

## Ճանաչեք ինքներդ ձեզ

Մի հավատացեք ձեր սեփական պրոպագանդային: Պետք է իրատեսական հայացք ունենաք ձեր ուժեղ և թույլ կողմերի, ռեսուրսների, կարողությունների ու աջակցությունների վերաբերյալ: Հավասարապես կարևոր է հստակ իմանալ ձեր դաշնակցի հնարավորություններն ու սահմանափակումները:

## Ճանաչեք ձեր հակառակորդին

Մի վստահեք նաև ձեր հակառակորդի պրոպագանդային: Նույնքան կարևոր է իմանալ հակառակորդի ուժեղ և թույլ կողմերը, ռեսուրսներն ու կարողությունները՝ պահը և նախաձեռնությունները որսալու համար և, որոնք կարող են առանցքային լինել ձեր մարդու իրավունքներին նպաստելու համար: Սուն Ցզյուն հատուկ ուշադրություն է դարձնում ձեր հակառակորդի ռազմավարությունը հասկանալու և կործանելու վրա:

## Ինացեք տեղանքը

Տեղանքը կարող է լինել հենց այն ճիշտ հիմքը, որտեղ կհանդիպեք ձեր հակառակորդին: Այն նաև ներառում է ժամանակը կամ տարածությունը, իրավական, սոցիալական և մշակութային պայմանները կամ այն միջավայրը, որտեղ գործում եք:

Երբ արդեն հավաքել եք այն տեղեկությունները, որոնք անհրաժեշտ են այդ ոլորտների վերլուծության համար, ուրեմն պատրաստ եք զարգացնել ձեր ռազմավարությունը: Ռազմավարությունը նպատակին հասնելու բազմաթիվ որոշումների հավաքածու է, որն ընդգրկում է.

- հիմնական նպատակներ և համապատասխան թիրախներ
- շահառուներ և ռեսուրսներ
- որ մարտավարությունը օգտագործել և երբ
- մարտավարությունը յուրահատուկ կամ կոնկրետ գործողություն է, որն օգտագործվում է տվյալ իրավիճակի վրա ազդելու համար: Կարևոր է, որ ձեր մարտավարությունները լինեն ռազմավարության մաս և ծառայեն ավելի լայն ռազմավարության:

**Սրանք մի քանի կարևոր բաներ են, որոնք պետք է հիշել երբ սկսում ես.**

## Աշխատել ուրիշների հետ

Փորձեք հնարավորության դեպքում հավաքել մի խումբ, որն ընդգրկում է այնպիսի մարդկանց, ովքեր ունեն տարբեր հեռանկարներ, ծագումներ և կյանքի փորձ: Սա ոչ միայն կհարստացնի ձեր խմբի մտախոհայինները, այլև ավելի շատ մարդկանց և խմբերի հնարավորություն կտա կիսել իրենց մտքերը և սովորել ուրիշներից:

Մինչ սկսելը համաձայնության եկեք որոշ հիմնական կանոնների շուրջ, որոնք քննարկվելու են: Դրանք կարող են ընդգրկել.

- Յուրաքանչյուր ոք հարգված է:
- Սեկը խոսում է, իսկ մյուսները լսում են:

- Եթե երկու հոգի խոսելու ցանկություն են հայտնում, ընտրվում է նա, ով դեռ չի խոսել:
- Բոլոր կարծիքները ողջունելի են
- Ոչ հարգալից մեկաբանությունները ընդունելի չեն: Դրանք պետք է կրկին արտահայտվեն հարգալից, բայց վճռական ձևով
- Երբ գնահատում եք մտքերը, գնահատեք դրանք դրական և կառուցողական ձևով
- Պետք է նաև համաձայնեք խմբի համար միջամտելու ընդունելի ուղու շուրջ, եթե անդամներից մեկը սկսում է ազդել քննարկման վրա

### Ազատ մտքերի գրոհ

Չնարավորինս չափ բաց ձևով մտքեր հավաքեք: Բոլորին քաջալերեք ներդնեն իրենց մտքերը և բաց մի թողեք դրանցից ոչ մեկը՝ համարելով չափազանց բարդ, շատ հեշտ կամ շատ տարօրինակ իրականացման համար: Բոլոր մտքերն, առանց բացառության, չպետք է պարունակեն բռնության էլեմենտներ: Սա հանդիսանում է լեզվի մտայնության և ճշմարտության անկյունաքարը:

Գրանցեք բոլոր հնչող մտքերը: Դրանցից մի քանիսը կընտրվի հետագա քննարկման համար, մի քանիսը՝ ոչ, բայց դրանցից ոչ մեկը չի կարելի անտեսել: Որևէ միտք, որ սկզբում թվում էր տարօրինակ կամ անսովոր, հետո կարող է պարունակել հենց այն էլեմենտը, որը պետք է: Ավելի ուշ պետք է ավելի խոր վերլուծություն անեք, բայց սկզբնական նպատակն է ստեղծել որքան հնարավոր է շատ մտքեր:

### Գործընթացի գրառում

Բոլոր մտքերը գրեք մի մեծ թղթի կամ գրատախտակի վրա այնպես, որ ամբողջ խումբը կարողանա հետևել գործողությունների ընթացքին: Ընթացքի գրառումը ստեղծում է փորձի հավաքական հիշողություն և հնարավորություն է տալիս վերադառնալ այդ մտքերին մի որոշ ժամանակ անց կամ կիսել դրանք ուրիշների հետ:

### Քայլ 1. Սահմանեք խնդիրը

- ո՞րն է այն խնդիրը, որին պետք է անդրադառնալ:
- գրանցեք խնդրի որոշ հիմնական էլեմենտներ, որը կօգնի ձեզ հետագոտել փոքր մասերով: Դուք, հավանաբար, կցանկանաք դիտարկել այս մասերը առանձին՝ աշխատելով խնդիրը լուծել քայլ առ քայլ:
- արդյո՞ք խնդիրն առնչվում է ինչ-որ հատուկ վարքի, կառույցի, քաղաքականության, օրենքի կամ անհատի:
- խնդիրը սահմանեք մեկ հակիրճ նախադասությամբ:

### Քայլ 2. Սահմանեք ձեր թիրախը/ները/

- ձեր թիրախը, որի վրա ուզում եք ազդեցություն գործել անհատն է, տարածքը կամ որևէ իր
- ի՞նչը կամ ո՞վ է պատասխանատու սահմանված խնդրի համար
- ովքե՞ր են այն հիմնական անձինք, ովքեր ընդգրկված են խնդրի ստեղծման կամ երկարաձգման համար
- կա՞ ինչ-որ քաղաքականություն, օրենք կամ նախկին փորձ, որը տևական կդարձնի խնդիրը
- կա՞ն կառույցներ, որոնք պատասխանատվություն են կրում խնդրի լուծման համար: Եթե այո, ինչու՞ չեն նրանք անում դա
- սահմանեք մեկ կամ երկու գործող անձանց կամ թիրախների, որոնց վրա ձեր խումբը կցանկանար ազդել

### Քայլ 3. Սահմանեք ձեր նպատակը

- ի՞նչ ազդեցություն եք ուզում ունենալ խնդրի վրա
- հակիրճ նկարագրեք ձեր ակնկալվող արդյունքը: Ուշադրություն դարձրեք. եթե կարողանայիք ամեն ինչ իրականություն դարձնել, ի՞նչ կլինեք դա: Մի վախեցեք չափազանց հզոր թվալուց, դա խմբային աշխատանքի օգուտն է: Սովորաբար հավասարակշռության համար կան լավատեսներ, հոռետեսներ և իրատեսներ

- իչպե՞ս են կարող էին հիմնական անձինք և թիրախները օգնել ձեր աշխատանքում ձեր սահմանած նպատակին հասնելու համար

**Հիշե՛ք.** Այս նպատակը հնարավոր է, որ ձեր կազմակերպության առաքելությունից տարբերվի, բայց օգտակար է մտքում պահել այդ առաքելությունը՝ համոզված լինելու համար, որ ձեր ընտրած ռազմավարությունները և մարտավարությունները համատեղելի են դրա հետ

**Քայլ 4. Գանաչեք ձեր դաշնակիցներին ու հակառակորդներին**

- միշտ մտքում պահեք ձեր նպատակն ու թիրախները
- ովքե՞ր են ձեր դաշնակիցները և պոտենցիալ դաշնակիցները՝ անհատներ, կազմակերպություններ, հաստատություններ ձեր քաղաքում կամ մի գուցե միջազգային: Նրանք ի՞նչ շահ ունեն կամ կունենան ձեզ աջակցելուց
- ովքե՞ր են ձեր ներկայիս հակառակորդները և պոտենցիալ հակառակորդները: Ինչու՞ են նրանք հակառակվում ձեր ջանքերին կամ ինչու՞ են համարում, որ ձեր ջանքերը իրենց շահերին դեմ են
- ովքե՞ր են ներկայիս ձեր պասիվ դաշնակիցներն ու հակառակորդները: Շատերը կարող են ընդգրկվել այս կատեգորիայում
- ձեր մարտավարությունների ընտրության ժամանակ կարևոր կլինի նկատի ունենալ այս մարդկանց վրա ազդեցություն գործելու ուղիներ գտնելը

**Քայլ 5. Գանաչեք ձեր ռեսուրսները**

- ռեսուրսը հասանելի մի բան է, որն օգնում է հասնել ձեր նպատակին
- ի՞նչ կոնկրետ ռեսուրսներ ունեք արդեն: Մտածեք մարդկանց, այլ կազմակերպությունների, ցանցերի, ֆինանսական և սոցիալական, քաղաքական կամ իրավական պայմանների մասին:
- ի՞նչ կապ կա ձեր կամ ձեր հակառակորդների և այն անձանց միջև, ովքեր պատասխանատու են խնդրին անդրադառնալու համար: Սրանք նույնպես ռեսուրսներ են
- հաշվի առեք, թե ինչպես եք ձեր մասին պատրաստվում հոգ տանել

**Քայլ 6. Իմացեք ձեր ռազմավարությունը**

- ձեր ռազմավարության սահմանումը իր հետ բերում է որոշումների մի մեծ շարք: Վերը նշված քայլերի ամբողջացման նպատակով, ռազմավարական որոշումների համար դուք բավականին արժեքավոր տեղեկություններ ունեք
- հաշվի առնելով նախկին քայլերը, ո՞ր ոլորտում է ձեր խմբի ամենամեծ ազդեցությամբ գործելու հնարավորությունը
- պատրաստեք այդ ոլորտների հակիրճ ցանկը՝ մտքում ունենալով ձեր նպատակը:
- ի՞նչ քայլեր են անհրաժեշտ ձեզ թիրախների վրա առավելագույնս ազդելու համար
- կա արդյո՞ք քայլերի իրագործման որոշակի հերթականություն: Դրանք պետք է իրականացնել միաժամանակ, թե՞ այլ գործողությունների հետ համապատասխանեցնելով: Ունե՞ք անհրաժեշտ ռեսուրսներ
- քննարկեք ձեր գործողության ընթացքը և թե ինչպես դա կօգնի ձեզ մոտենալու ձեր նպատակին: Հիշեք, որ ձեր ռազմավարությունն ավելի շուտ կբերի գործողության այլ մակարդակի, քան անմիջապես ձեր նպատակին: Համոզված եղեք, որ գործողության այս ընթացքը համապատասխանում է ձեր նպատակին, առավել քան առաջնորդում է ձեզ բոլորովին այլ ուղղությամբ

**Քայլ 7. Իմացեք ձեր մարտավարությունները**

- արդեն ժամանակն է որոշել այն մարտավարությունները, որոնք օգտագործելու եք ձեր ռազմավարությունն իրականացնելու նպատակով: Մարտավարությունն ընտրելու ժամանակ հաշվի առեք և այն, թե ինչն է ձեր կարողությունների շրջանակներում և որոնք են ձեր առաջնահերթությունները: Մեկ անգամ ևս ճշտեք ձեր հիմնական

գործող անձանց, համախոհներին, հակառակորդներին, ինչպես նաև ձեր և ձեր հակառակորդների ուժեղ և թույլ կողմերն ու ռեսուրսները:

- գրի առեք այն մարտավարությունները, որոնց ծանոթ եք կամ որոնք ձեզ հասանելի են:
- ինչպիսի՞ մարտավարությունը կքաջալերի ձեր պասիվ հակառակորդներին դառնալ ակտիվ
- ինչպիսի՞ մարտավարությունը կօգներ վստահեցնել, որ ձեր պասիվ հակառակորդները մնում են պասիվ կամ նույնիսկ քաջալերել նրանց դառնալ ակտիվ
- ինչպիսի՞ մարտավարությունը կդադարեցնե՞ր կամ կմեղմացնե՞ր ձեր հակառակորդներին
- կարո՞ղ է արդյոք ձեր խումբն անել սա մենակ, թե անհրաժեշտություն կա համագործակցել այլ խմբերի հետ
- ընտրեք մի հիմնական մարտավարություն հետագա քննարկման համար, որը համապատասխանում է ձեր ռազմավարությանը և նպատակին
- յուրաքանչյուր մարտավարություն հնարավոր է, որ պահանջի ավելի խորը քննարկում և իրականացման մի շարք քայլեր կամ նույնիսկ լրացուցիչ մարտավարություններ

### **Քայլ 8. Գնահատեք մի մարտավարություն**

- քննարկեք, թե ինչու եք ընտրել այս մարտավարությունը: Ինչպե՞ս է, որ այն ձեր նպատակին տանելու ամենամեծ պոտենցիալը ունի
- ինչպե՞ս եք այս մարտավարությունը հարմարեցնելու ձեր իրադրության վրա ավելի շատ ազդեցություն ունենալու համար
- արդյո՞ք այս մարտավարությամբ լավագույնս օգտագործվում է ձեր ռեսուրսները
- ինչպե՞ս եք ձեռք բերելու լրացուցիչ ռեսուրսներ: Էլ ում հետ կարո՞ղ եք աշխատել: Ի՞նչ մարտավարություն է ձեզ պետք օգտագործել, որպեսզի ուրիշներին համոզեք աշխատել ձեզ հետ կամ ռեսուրսներ ներդնել:
- ի՞նչ այլ մարտավարություն է ձեզ պետք ձեր ընտրած մարտավարությունը իրականացնելու համար: Կա՞ որևէ սկզբնական թիրախ, որին անդրադառնալու եք, մինչև որ հասնեք վերջնական թրիախին
- մինչև կսկսեք իրականացնել մարտավարությունը, արդյո՞ք այլ աջակցող կազմակերպության կարիքն ունեք
- մարտավարության արդյունավետ իրականացման համար ընգծեք որքան հնարավոր է շատ քայլեր : Շարունակեք գնահատել առկա ռեսուրսները

### **Քայլ 9. Աշխատանքային գրքից մարտավարությունների ադապտացումը**

- ընտրեք մարտավարության օրինակներ, որ կցանայիք հետագոտել
- որո՞նք են մարտավարական օրինակի և ձեր իրադրության նմանությունները: Որո՞նք են տարբերությունները: Ի՞նչ դասեր կարող եք քաղել այլ կազմակերպությունների փորձից
- ի՞նչ լրացուցիչ ռեսուրսներ ունեք դուք, որը չունեն անադապտացված գրքի օրինակը: Ինչպե՞ս կարող եք օգտագործել այս ռեսուրսները մարտավարությունն էլ ավելի արդյունավետ դարձնելու համար
- ի՞նչ այլ խոչընդոտների եք հանդիպում
- ինչպե՞ս ձեզ համար անհրաժեշտ կլինեն հարմարեցնել մարտավարությունը ձեր իրավիճակին համապատասխանեցնելու համար
- ի՞նչ լրացուցիչ ինֆորմացիա է պետք և ո՞վ է այն ձեռք բերելու
- այս գործընթացը կարող է ծառայել որպես նոր մտքեր ստեղծելու միջոց՝ ձեր նպատակներին հասնելու համար, և ձեր կազմակերպության համար որպես լավ ուսուցանման հիմք, որը թույլ կտա զարգացնել ավելի սուր վերլուծական հմտություններ, որը կօգնի ձեզ իրատեսորեն պլանավորել և գնահատել ձեր ռազմավարությունը և մարտավարությունները: